

Ένας μικρός απολογισμός

Ομάμαι τις «Αναγνώσεις» από την αρχή τους πλάι στα «Ενθέματα», τότε που όλα έμοιαζε να λειτουργούν σωστά. Οι κυριακάτικες εφημερίδες αγοραζόταν από το Σαββατόβραδο και γέμιζαν τα τραπέζια στα καφενεία και τα γραφεία της επόμενης. Η προσοχή στρεφόταν κυρίως στα πλούσια ένθετά τους, που έβγαιναν και αυτονομούνταν από το κύριο -ειδησιογραφικό ή «δημοσιογραφικό»- σώμα τους. Η θεματολογία τους ήταν ευδιάκριτη και οι «ατζέντες» τους σαφείς. Η δημόσια σφαίρα δεν είχε ακόμα καταληφθεί από τα κοινωνικά δίκτυα, τις διάφορες διαδικτυακές ενημερωτικές σελίδες και τα κάθε λογής blogs. Συνεπώς, στο εν πολλοίς οριοθετημένο αυτό πλαίσιο της δημόσιας σφαίρας, και μόνο η επιλογή του τι κάθε φορά θα προβληθεί και με ποιον τρόπο, τι και ποιος αξίζει μια μνεία και τι αντέχει την κριτική υπήρξε αντικείμενο γενικότερου διαλόγου.

Κάπως έτσι, μέσα από τις σελίδες των «Αναγνώσεων», τη δική τους διακριτή ταυτότητα και τις, πολλές φορές, κάπως «έκκεντρες» αλλά εξόχως πρωτότυπες προσεγγίσεις, διανοίχθηκαν, ανάμεσα σε πολλά άλλα, κάποιες «διαδρομές εθνικού προσδιορισμού» με άξονα αναφοράς το 1821, αποσαφηνίστηκαν οι ευρύτερες προεκτάσεις των γεγονότων του 1989, η κληρονομιά της Οκτωβριανής Επανάστασης και της Ρώσικης Πρωτοπορίας, αλλά και ζητήματα ύφους ή ποιότητας της κριτικής. Άλλοτε επιχειρήθηκε η επανασύσταση με παλαιότερους ποιητές και λογοτέχνες ή η βαθύτερη γνωριμία με άλλους και, άλλοτε, η υπόθαλψη ενός μεγαλύτερου διακειμενικού διαλόγου πάνω σε ιδέες που έκαναν την εμφάνισή τους στις νέες εκδόσεις.

Πρωτοσυναντήθηκα με τον «κύκλο» των «Αναγνώσεων» στις αρχές του 2006, όταν παρουσιάστηκα, «νέος» ακόμα καλλιτέχνης, στις σελίδες τους ως «Ο ζωγράφος του μήνα» από τη Λήδα Καζαντζάκη. Ασφαλώς, επρόκειτο για ένα μοναδικό και, ας το χαρακτηρίσουμε, «προνομιακό» βήμα, ενδεικτικό μιας διάθεσης ενός χωρίς εξαρτήσεις ανοίγματος σε όλες τις μορφές τέχνης και στους ανθρώπους της. Εκτοτε μου προσφέρθηκε ένα επιπλέον βήμα, η δυνατότητα να διαμορφώσω έναν τρόπο γραφής και να δοκιμαστώ, κειμενικά πια, πάνω σε ζητήματα των εικαστικών τεχνών, της κριτικής και της σχετικής βιβλιογραφίας.

Από το 2013 και τη συμμετοχή μου πλέον στη συντακτική ομάδα, θέλω να πιστεύω πως συνεχίστηκε η προσπάθεια της μεγαλύτερης εξοικείωσης του κοινού με τις μάλλον δύστροπες, τόσο σε επίπεδο μορφής όσο και περιεχομένου, εκδοχές της σύγχρονης καλλιτεχνικής παραγωγής, η στροφή του βλέμματος στα σημεία που αυτό σπάνια στέκεται, η κοινοποίηση των διακυβευμάτων των εικαστικών εκθέσεων και των κάθε λογής προτάσεων μέσα από τα βιβλία για την τέχνη, η άρση τους δηλαδή από το καθεστώς του εξειδικευμένου ενδιαφέροντος και η τοποθέτησή τους ως επίδικα του δημόσιου κριτικού λόγου. Τουλάχιστον αυτός υπήρξε και συνεχίζει να είναι ο κύριος στόχος. Κι όλα αυτά χωρίς αποκλεισμούς και αδιαφορία μπροστά στις ποικίλες όψεις τους. Δίχως, με άλλα λόγια, τα κριτήρια να περιορίζονται σε -ενδεχομένως αυθαίρετες- προσωπικές προτιμήσεις, αλλά να εξυπηρετούν ευρύτερα αισθητικά, πολιτικά και κοινωνικά προτάγματα.

Αναμφίβολα, τόσο οι σελίδες των «Αναγνώσεων» όσο και οι συναντήσεις που τις ακολουθούν κάθε Δευτέρα υπήρξαν, προσωπικά μιλώντας, το μεγαλύτερο «σχολείο» για δεκαπέντε και πλέον χρόνια. Οι συγκυρίες δεν υπήρξαν πάντα ευνοϊκές και παραμένουν δύσκολες. Κάτι που ωστόσο δεν με αποτρέπει από το να ευχηθώ στα επόμενα... χίλια τεύχη τους οι «Αναγνώσεις» να συνεχίζουν να διευρύνουν τον «κύκλο» τους και να επιμείνουν στον μοναδικό, ξεχωριστό τους δρόμο.